



Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

44. *diceret, faciam te divitem, si habueris divitias; si habueris albedinem; irrisoria & nugatoria esset talis promissio: Ergo si actus contritionis esset forma justificans, & remittens, seu expellens peccatum, habenti actum contritionis superflue & invanum indulgentia & remissio peccatorum promitteretur.*

45. *Probatur tertio: In justificatione homo adopratur in filium Dei, ut constat ex Tridentino sess. 6. cap. 4. unde illud idem quod est terminus formalis spiritalis generationis, per quam filij Dei adoptivi constituuntur, est causa formalis justificationis impij; At sola gratia sanctificans, non vero actus charitatis, vel contritionis, est terminus formalis illius spiritalis generationis, cum illa sola gratia sit participatio formalis nature divine, ut talis est, & gerat vices substantia seu nature in ordine supernaturali, ut in Tractatu de gratia declaravimus: Ergo sola gratia habitualis est causa formalis justificationis.*

46. *Probatur quarto: Effectus formalis ejusdem semper rationis non potest provenire a duabus formis specie diversis: Sed esse justum, est effectus formalis ejusdem rationis in omnibus; & gratia habitualis specie differt ab actu contritionis & charitatis, cum illa sit qualitas permanentis & in specie habitus, isti vero cito transeant: Ergo non potest provenire a gratia habituali, & ab actu contritionis, vel charitatis, sed a sola gratia sanctificante, quæ est ejusdem rationis & speciei in omnibus justis, sive illi sint parvuli, sive adulti. Minor, & consequentia patent, Major probatur. Effectus formalis speciem sumit a forma, imò est ipsamet forma, ut communicata subiecto: Ergo a duabus formis specie diversis, duplex effectus formalis specie diversus provenire debet.*

47. *Denique suaderi potest conclusio hæc ratione: Forma justificans expellit peccatum in genere causa formalis, sicut universaliter omnis forma tribuens suum effectum formalem subiecto, expellit formam, aut privationem oppositam in genere causa formalis; v. g. calor qui est causa formalis calefactionis, expellit formaliter frigus aquæ; lux quæ est causa formalis illuminationis, expellit tenebras formaliter, non vero efficienter: Sed actus contritionis, vel charitatis, non expellit ab anima peccatum habituale in genere causa formalis (quia cum tale peccatum in privatione gratiæ habitualis consistat, ipsi non opponitur formaliter) sed solum in genere causa dispositivæ, quæ ad genus causæ materialis reducitur: Ergo talis actus non est causa formalis justificationis, sed sola gratia sanctificans, quæ talem maculam, seu peccatum habituale formaliter tollit. Unde Tridentinum sess. 6. cap. 7. unicam dicit esse causam formalem justificationis, nempe justitiam inherentem, quam Vazquez faceret esse gratiam habitualem. Hæc assertio magis patebit ex dicendis articulo sequenti, ubi ostendemus, justificationem non posse fieri, etiam de potentia absoluta, sine infusione gratiæ, & implicare contradictionem quod aliquis per solum actum contritionis vel charitatis formaliter justificetur.*

§. II.

Solvuntur objectiones.

52. *Obijcit imprimis Vazquez plura Scripturæ & sanctorum Patrum testimonia, quibus*

Tonus 17.

A *insinuari videtur, dilectionem Dei, seu contritionem perfectam fundatam in dilectione, esse causam formalem justificationis: Christus enim Luca 7. dixit de Magdalena: Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Et Joan. 14. si quis diligit me, Pater meus diligit eum, & ad eum veniens, & mansionem apud eum faciemus. Item Proverb. 10. dicitur: Univerfa delicta operit charitas. Et 1. Petri 4. Charitas operit multitudinem peccatorum. Similiter Augustinus de natura & gratia cap. 42. ait charitatem esse nostram justitiam; & cap. ultimo: Charitas inchoata (inquit) inchoata justitia est; charitas prope, prope est justitia est; charitas magna, magna justitia est. Et lib. 2. contra Cresconium grammaticum, cap. 12. dicit quod a peccatis mundamur, sacrificio cordis contriti, id est actu penitentia.*

B *Sed facile responderetur testimonia illa Scripturæ solum probare, quod dilectione & contritione, ut dispositione ultimâ justificamur & sanctificamur, non vero ut causâ formali justificationis & sanctificationis: effectus enim qui complete procedit a forma, attribuitur etiam dispositioni, quia ab ipsâ inchoative procedit. Similiter verba Augustini intelligenda sunt in sensu causali, non formali; charitas enim causat ut dispositio iustitiam, subindeque justitia illi proportionatur & commensuratur.*

C *Adde, actum charitatis vocari perfectam justitiam, vel sanctitatem, quia cum sit perfectissimus actus gratiæ sanctificantis formaliter, in quem illa omnem suam efficaciam, virtutem, & perfectionem explicat, quæ formaliter conveniunt gratiæ sanctificantis, de actu charitatis prædicantur.*

D *Obijcit secundò: Justificatio fit per illam formam, quæ magis opponitur peccato essentialiter considerato; Sed actus dilectionis magis opponitur peccato essentialiter considerato, quam gratia habitualis; cum in omni statu peccatum importet privationem dilectionis naturalis, non autem privationem gratiæ; nam in statu nature puræ fuisset peccatum, & tamen non fuisset privatio gratiæ: Ergo justificatio fit formaliter per actum dilectionis, non vero per gratiam habitualem.*

E *Respondeo negando absolute Majorem: Justificatio enim, pro isto statu, non fit per formam oppositam peccato tantum essentialiter considerato, sed debet fieri per formam oppositam illi rationi quam peccatum principaliter importat: peccatum autem, pro hoc statu in quo nunc sumus, importat principaliter privationem gratiæ, quia in statu in quo nunc sumus, ordinamur ad finem supernaturalem; unde peccatum mortale habituale, (de quo tantum hic loquimur) importat privationem illius principij quo ordinamur ad finem supernaturalem, quod principium est ipsa gratia habitualis.*

Alia argumenta probant actus contritionis & charitatis, de potentia Dei absoluta, posse justificare formaliter: unde commodius proponentur & solvantur articulo sequenti, ubi de hoc sermo erit.